

عنوان مقاله:

چالش های شناختی در غزلیات سعدی

محل انتشار:

مجله عرفانیات در ادب فارسی، دوره 4، شماره 14 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

محمود حکم آبادی

صفورا کاظمیان

خلاصه مقاله:

یکی از مقولاتی که در سروده ها بحث برانگیز است، اعتقاد سراینده به جبر و اختیار است. از آنجاکه شاعر گاهی خود را جبری معرفی می کند و گاهی قایل به اختیار است، نتیجه گیری را دشوار می کند. امروزه روان شناسان شناختی با تکیه بر سبک های اسنادی، دوگانگی تفکر شاعران را توضیح می دهند. از دید روان شناسان، آن که قایل به جبر است دارای مکان کنترل بیرونی (External control)، و آن که قایل به اختیار است، دارای مکان کنترل درونی (Self control) است. در این جستار با استفاده از نظریه سبک های اسنادی، سروده های مبتنی بر جبرگرایی و اختیارگرایی سعدی کاویده می شود تا مکان کنترل (Locus of control) سعدی آشکار شود و نه باور او به نحله کلامی خاص. سپس رابطه بین مکان کنترل و شناخت معیوب در سروده ها بر اساس نظریه خطای شناختی (Cognitive errors) در روان شناسی بررسی می شود. در این مقاله سعدی دارای مکان کنترل درونی تشخیص داده شده است. خطاهای شناختی موجود در ابیات نیز به دو خطای تفکر دو مقوله ای (Thinking of the two categories) و فاجعه سازی (Catastrophising) محدود می شود که از آن دو با عنوان چالش های شناختی نام برده شده است.

کلمات کلیدی:

Saadi, cognitive psychology, control place, two-dimensional thought, tragedy creation

سعدی، روان شناسی شناختی، مکان کنترل، تفکر دو مقوله ای، فاجعه سازی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1724910>

